

บ้านหนองทราย

หมู่บ้านดีเด่น ระดับประเทศ



กรมส่งเสริมการค้า
พาณิชย์ วิทยาลัยเกษตร

แหล่งเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

บ้านหนองทราย หมู่บ้านดีเด่น ระดับประเทศ

พื้นที่ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ถือเป็นอีกหนึ่งชุมชนต้นแบบในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาพัฒนาจนเกิดความเข้มแข็ง โดยเฉพาะ “บ้านหนองทราย” ที่ถือเป็น 1 ใน 9 หมู่บ้านของตำบลหนองสาหร่าย ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน จนได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นระดับประเทศ และรางวัลอื่นๆ อีกมากมาย

“แรม เชียงกา” ผู้อำนวยการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองทราย เปิดเผยว่า ศูนย์ฯ แห่งนี้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2549 โดยการสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในโครงการพัฒนาเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้รับการยกฐานะจากอำเภอพนมทวน ให้กลายเป็นศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านหนองทราย เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2552



แรม เชียงกา

ดำเนินงานด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดของศูนย์ฯ ก็เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนยึดหลักการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกษตรกรในชุมชนมีการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือน ทั่วครอบครัว มีการออม การปลูกผักสวนครัว ทำแผนชุมชน ขึ้นมาเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน สังคม ให้รู้ตัว ตนของตนเอง รู้จักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมเป็น เกระะกำบังในการดำเนินชีวิต จนได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงปี 2549

ปัจจุบัน สมาชิกของศูนย์เรียนรู้ฯ รวม 36 กลุ่ม หมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งชุมชนสมาชิกศูนย์เรียนรู้ฯ จำนวน 9 หมู่บ้าน สมาชิกศูนย์เรียนรู้ฯ จำนวน 3,840 คน จำนวนครัวเรือนของสมาชิก 782 ครอบครั้ว การดำเนินงาน จะอยู่ภายใต้แนวคิด “การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้” และไม่ได้คิดทำอยู่แค่เพียงในหมู่บ้านหนองทราย ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์เรียนรู้ฯ เท่านั้น แต่ยังมี การขยาย ครอบคลุม เชื่อมโยงกับหมู่บ้าน ในตำบลโดยการรวมกลุ่มในชุมชน และสร้างผลิตภัณฑ์ของตนเองตามประชาคมติของหมู่บ้านนั้นๆ เพื่อช่วยเหลือกันและกัน ซึ่งในตำบลหนองสาหร่ายนั้นประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน ผลิตภัณฑ์จากตำบลใช้ชื่อผลิตภัณฑ์ “สาหร่ายทอง” ทั้ง 9 หมู่บ้าน มีกิจกรรมดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านสระลมพุก มีโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด เพื่อการสนับสนุนให้คนในตำบลหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้ปุ๋ยเคมี อีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนอีกด้วย ปัจจุบันคนในตำบลหนองสาหร่ายนั้นเริ่มให้ความสำคัญกับการหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์กันมากขึ้น

หมู่ที่ 2 บ้านโกรกยาว มีโรงงานน้ำดื่มตราสาหร่ายทอง เกิดจากแนวคิดที่ว่ารายจ่ายที่คนในชุมชนจ่ายออกนอกชุมชนเพื่อซื้อน้ำดื่มเพื่อการบริโภคต่อปีนั้นเป็นเงินจำนวนมาก จึงคิดที่จะผลิตน้ำดื่มขึ้นเป็นของชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้ซื้อน้ำบริโภคในราคาถูก เงินภายในชุมชนไม่รั่วไหลออกภายนอก ทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนด้วย ทั้งนี้ได้มีการเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้เข้าร่วมถือหุ้นโรงงานน้ำดื่ม และได้รับเงินปันผล



ลานรับซื้อข้าวชุมชน

หมู่ที่ 3 บ้านหนองปรึก มีธนาคารขยะเพื่อแก้ปัญหาขยะที่มีมาก จึงคิดก่อตั้งธนาคารขยะขึ้นเพื่อให้คนในชุมชนขายขยะนั้นได้ราคาดี อีกทั้งมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของและได้รับเงินปันผลเพื่อเป็นการตอบแทนด้วย

หมู่ที่ 4 บ้านหนองขุย มีสถาบันการเงินและธนาคารความดี การเกิดสถาบันการเงินของชุมชนถือเป็นการแสดงให้เห็นถึงรูปธรรมในการพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริงของคนหนองสาหร่าย อย่างไรก็ตาม ในส่วนของธนาคารความดีซึ่งเป็นนวัตกรรมทางความคิดที่มีความก้าวหน้ามากที่นำมาเป็นตัวชี้วัดในการเข้าถึงแหล่งทุนอันเป็นแนวคิดในการนำเงินเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน

หมู่ที่ 5 บ้านปลักเขว้า ทำน้ายาเนกประสงค์ (น้ายาล้างจาน และน้ายาซักผ้า) มีการทำใช้เองและจำหน่าย เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในส่วนของผู้ใช้ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันให้มีต้นทุนที่น้อยลงและเพื่อเป็นการสร้างรายได้

หมู่ที่ 6 บ้านหนองทราย ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ใช้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้มาศึกษาดูงาน

หมู่ที่ 7 บ้านหนองแหน ทำน้ำหมักชีวภาพ มีหมอดินผู้ผลิตน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และไม่ทำลายสุขภาพ



โรงสีข้าวของชุมชน

หมู่ที่ 8 บ้านใหม่พัฒนา ทำผลิตภัณฑ์กล้วยอบเนยและเบเกอรี่ สร้างรายได้สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน

หมู่ที่ 9 บ้านหนองสาหร่าย ไม้กวาดทางมะพร้าว เป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และโรงสีข้าวชุมชน โดยการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยรังสิต

เชื่อมโยงตลาดทุกระดับ

ผลผลิตของชุมชน ได้มีการประสานงานกับสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) สาขาพนมทวน ในการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายที่ สกต. นอกจากนั้น ได้มีการขยายตลาด โดยเปิดร้านจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขากาญจนบุรี จำหน่ายที่ร้านโอท็อปกาญจนบุรี ร้านของฝากแม่บัวคำ ส่วนผลผลิตอีกจำนวนหนึ่ง เป็นสินค้าที่ไม่ผ่านการแปรรูป จะมีการเชื่อมโยงตลาด หรือผู้รับซื้อกับชุมชน นอกเหนือไปจากศูนย์เรียนรู้ฯ

บ้านหนองทรายยังมีการจัดการทุนของชุมชนในหลายๆ มิติ เช่น กลุ่มออมทรัพย์, กองทุนหมู่บ้าน, ธนาคารชุมชน, ร่วมสอดส่องปัญหาเสพติด ร่วมมือเจ้าหน้าที่เข้ามาร่วมปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

“ความสำเร็จของการดำเนินงาน อาจจะบอกได้ยากว่าเกิดจากปัจจัยอะไรบ้าง แต่ที่แน่ๆ คือ ปัจจุบันชาวบ้านมีความมั่นคง



ข้าวบรรจุถุง ผลิตกับที่ส่วนหนึ่งของชุมชน

ร้อยละ 95.9 ประชาชนส่วนใหญ่มีความอบอุ่น มีการปรึกษาหารือ ทำกิจกรรมร่วมกัน คนในชุมชนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มบริโภคและมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี ผู้คนไม่มีใครว่างงาน มีทั้งอาชีพหลัก อาชีพรอง และอาชีพเสริม มีเงินออมในทุกหลังคาเรือน รวมถึงสวัสดิการชุมชน นี่คือนวัตกรรมที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชนเรา จนกลายเป็นชุมชนต้นแบบที่หลายคนเข้ามาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนของตนเองจนประสบความสำเร็จได้เช่นกัน” คุณแรมกล่าว

ข้อมูลแหล่งข่าว : แรม เชียงกา เลขที่ 5 ม.6 ต.หนองสาหร่าย อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี โทร. 089-830-7688